

Mette Tronvoll

– Norge i det 21. århundre, 1. kapittel,

Text: Erling Dokk Holm

Som kunstfotograf står Mette Tronvoll i en lang tradisjon. Slektskapet til August Sander (1876-1964) er synlig i hele hennes virke, og i denne utstillingen er det også poengtert gjennom tittelen. Når hun kaller den «Norge i det 21. århundre, 1. kapittel» så går tankene umiddelbart til August Sanders mest kjente og omfattende verk; «Menschen des 20. Jahrhunderts (Det 20. århundrets mennesker)». Dette aldri helt avsluttede prosjektet løp fra 1927 og frem til 1950-tallet. August Sander ønsket å lage et arkiv over tyskerne, og derfor fotograferte han mennesker i sin sosiale posisjon, knyttet til yrke eller livssituasjon. Hans portretter er usentimentale, men likefullt verken harde eller konfrontative. Gjennom dette dokumentasjonsarbeidet redefinerte August Sander fotokunsten og ble den dominerende eksponenten for «Die Neue Sachlichkeit». Det var et perspektiv som vokste frem etter 1. verdenskrig, og som en reaksjon på krigens enorme brutalitet, og på førkrigstidens interesse for det visuelt spektakulære og estetiserende. Behovet for å se realitetene slik de virkelig er – med et distansert og nøkternt blikk – blir for Sander ikke en estetisk strategi, men en politisk og moralsk posisjon.

Det er her vi finner Mette Tronvoll. Hennes evne til å ta fatt i virkeligheten, til å legge den under et analytisk og empatisk blikk, for så å la den tale – alene – er dyrket og trent gjennom et langt kunstnerskap. Mette Tronvolls fotografier er så rolige at blikket og bevisstheten får

arbeide sammen, og Sander ville ha følt at han hadde fått en verdig arvtager. Imidlertid så gjør Mette Tronvoll noe mer enn å tre inn i en tradisjon. Hun utvider og fornyer den. Det er spesielt synlig i måten hun håndterer forholdet mellom menneskene og naturen på.

Den tilnærmede objektive distansen som Sanders dyrker, er hos Mette Tronvoll forlatt til fordel for en større toleranse for naturens egenvekt og egenverdi. Når virkeligheten legges under hennes blikk så trer det frem undersøkende og spørrende fortellinger fra det sammenvevde livet. Det livet trær, mennesker, fugler, vann og dyr har. De vridde stammene på gamle døde furuer, de fremmede menneskene som kommer nær deg, restene etter de som levde her før oss, og naturen som trer inn der menneskene forsvinner.

De organiske formene i naturen henger sammen fra bilde til bilde; furene i fjellet, furene i ansiktene. Normalt tenker vi at menneskene er vesentlig forskjellig fra alt annet, men her i disse bildene er det perspektivet oppløst. Kanskje nettopp fordi menneskenes forhold til naturen ikke lenger kan eksistere uten anerkjennelsen av at vi først og fremst er *i* den, og ikke *over* den. Mer enn noe annet er det Norge i det 21. århundre.

Samtidig: Aldri tidligere har det eksistert så mange fotografier, og aldri har de vært så allestedsnærværende. Så kan vi spørre oss; hvordan kan vi møte denne uendeligheten av bilder? Det finnes bare to strategier: Ingen bilder, eller reelle bilder. La oss gå for de reelle bildene. De som borrar skånsomt i virkeligheten, som et utgravingsarbeide. Derfor får den som betrakter disse fotografiene, den noe uvante forestillingen av å se virkeligheten avdekkes. Lag for lag. På denne måten tar Mette Tronvolls fotografier stilling. Ikke bare til det som er, men til det som skal skje. De ber deg tenke gjennom både hva livet er, og hva det kan være. Som et 1. kapittel.

